

РЕЦЕНЗИЯ

от професор д.иц.н. Асен Златков Ковачев – УНСС, 3.7 професионално направление Администрация и управление, 05.02.20 научна специалност Социално управление (1998); за придобиване на образователната и научна степен „доктор”, професионално направление 3.7 Администрация и управление, с кандидат **Георги Събинов Текев**

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение

Значимостта, както и актуалността на изследвания проблем е заложена в заглавието на дисертационния труд: „Съвременни форми на организация и управление на университетската институция. Преходът към предприемаческо-мрежови университет”.

В научно отношение акцентът е поставен върху адекватните за днешното време детерминанти на пазарната икономика – на сегашния иновационно обусловен етап на развитие. Той се базира върху нови знания и умения, прилагане на европейският пазарен модел на партньорите. В тях се включват акционерите, наемният персонал и клиентите. Развитието е към нарастващ продуктивен потенциал – в контекста на парадигмата за устойчиво развитие – Agenda – 21^{ви} век, както и поддържане на висока социална отговорност.

В дисертационния труд имплицитно „присъстват” вътрешно, присъщите качества на сложните отворени системи. Такава е и университетската система. Тези качества са активност и динамизъм, взаимовръзки и взаимодействия между входните и изходните елементи на системата, ергодичност – повишаване на качеството на функциониране на системата – като резултат от подобрените структурни съотношения – параметри, в хода на нейното прогресивно развитие. Тези качества обуславят нарастването на продуктивният потенциал, самоорганизацията и самоуправлението при развитието на системата. За последните изрично се пише в дисертацията. За самоорганизацията и самоуправлението, необходимото условие е добрата организационна структура на университетската институция: административна (факултети) и учебно–научна (департаменти и изследователски центрове). Действените организационно-управленски структури са в центъра на вниманието при дисертационното изследване.

В научно-приложно отношение ударението е поставено върху възможностите на предприемаческата форма на организация, т.е. на организация на предприятието (фирмата), доказала своята икономическа жизнеспособност, спрямо ненадеждната външна среда – по линия на покупко-продажбите. Тук се имат предвид съвременните възможности на предприемаческата организация, допълнени от мрежови връзки с партньори и клиенти – чрез създаването на холдинги, стратегически алианси, дългосрочни договори, аутсорсинг услуги и други.

Възможностите на тази форма на организация са реализирани в съответствие със специфичните цели и особености на университетската институция. Имат се предвид нейния социално–икономически характер, като институция и система, с най-висока степен на сложност. Търсен е баланс между финансово-административната (бюрократична) власт и академичната автономност на учебните и изследователските структурни звена.

При изследванията в научно-приложно отношение са следвани и утвърдените добри пазарно-управленски практики. Последните са синтезирани в т.н. седем С: системи, структури, стратегии, служители, стил на ръководство, сътрудничество и споделени ценности.

Основно е акцентирано върху стратегическото организиране и управление на университетските дейности – чрез високо надеждно стратегическо планиране.

2. Точно формулирани цели и задачи на изследването

Целите и задачите на дисертацията са точно формулирани. Те са постигнати, като се доказва основната теза: за успешен преход към предприемаческо-мрежовата форма на организация и управление в Нов Български Университет. Потвърдени са и петте хипотези, които конкретизират посочената теза.

Дисертационния труд е лично дело на автора – като докторант на самостоятелна подготовка в департамент Бизнес администрация на университета. Дисертацията е резултат и от активното участие на автора в управленската дейност на Нов български университет – като негов изпълнителен директор. Това показва, че най-успешни са дисертациите от автори на самостоятелна подготовка в департаменти и катедри на

университетите. То се дължи на обстоятелството, че дисертантите успешно използват натрупаният си опит от практическото решаване на разработвания проблем.

3. Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература

Авторът познава във висока степен състоянието на разглеждания проблем, формулиран в заглавието, целите и задачите на дисертацията. Използваните литературни публикации са на авторитетни автори и са в пълно съответствие с разглеждания проблем.

4. Коректност при цитирането на представителен брой автори

Цитиранията са направени коректно. Техният брой (включително и пояснителните бележки под линия) е 230.

5. Наличие на обоснован и разработен теоретичен модел на изследването

При разработването на дисертационния труд е изведен модел за предприемаческо-мрежови университет – като преход от университет с бюрократична форма на организация и управление. Посочената нова форма вади до минимизиране на рисковете спрямо външната среда. Този модел е апробиран при изграждането на организационно-управленските структури в Нов български университет.

6. Съответствие на избраната методология и методика на изследване с поставената цел и задачи

Съдържанието на труда следва утвърдената логика и структура на дисертационните изследвания: в първа глава – в теоретичен аспект е направена постановка и обосновка на разглеждания проблем. Във втора глава се дават методическите възможности и инструментариум за разрешаване на проблема (за посочения преход), конкретизиран чрез целите и задачите на дисертацията. В трета глава са разработени целесъобразни алтернативи, касаещи решението на този проблем в рамките на обекта на изследването.

7. Наличие на собствен принос при събирането и анализирането на емпиричните данни

Последните са изключителен резултат от собствената работа на дисертанта, от изпълнението на служебните му задължения в университета. Свидетелство за това са обемните приложения и добрата обработка на данните за целите на дисертационното изследване.

Описания на приносите:

1. Кратка характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се правят приносите в дисертационния труд

Приносите имат научно-приложен характер. Свидетелство за това е успешно функциониращата предприемаческо-мрежова организация и управление на дейностите в университета. Така се потвърждава и името му, като Нов Български във висшето образование на страната.

Отговорът, относно достоверността на материала – като база за приносите, се дава в предходната точка 7, касаеща събирането и анализирането на емпиричните данни.

2. Описание на приносите на кандидата и класифицирането им

В дисертационното изследване са доказателствено приложени задълбочени теоретични знания и плодотворни управленски постижения – в дейността на университета. При изследванията са демонстрирани способности от кандидата за самостоятелни научни разработки.

3. Оценка на степента на лично участие на дисертанта в приносите

Приносите са лично постижение на дисертанта. Те са следните, представени в синтезиран вид:

Първо: Преходът към съвременните форми на организация и управление на университетската институция, се разглеждат според изискванията на доминиращата парадигма за устойчиво развитие на пазарната икономика (включително и на стопанските субекти) – на иновационно обусловения етап на нейното развитие.

Второ: Основателно ударието при този преход е върху стратегическо планираното нарастване на продуктивния потенциал на Нов български университет – за образователни и научно-изследователски дейности и нарастваща отговорност към потребностите на обществото.

Трето: При организационно-управленските преобразувания се прилага системно-структурния подход, в който имплицитно „присъстват“ качествата на сложните отворени системи, каквато е и университетската институция. Тези качества обуславят самоорганизацията и самоуправлението на отворените системи.

Четвърто: Обосновава се ефикасността и ефективността на предприемаческо-мрежовата форма на организация и управление на университетската институция. Това се прави чрез анализа и синтеза на тази форма, като е изведен адекватния модел за преструктуриране на съвременния университет в частност на Нов български университет.

4. Оценка на съответствието на автореферата с основните положения и приносите на дисертационния труд

Намирам, че има пълно съответствие.

Въздействие на дисертационния труд върху външната среда

1. Оценка на публикациите от дисертационния труд: брой и характер на изданията и други

Публикациите са пет на брой и са наrenomирани издания. Те съдържат основни положения от дисертацията.

2. Използване и цитиране от други автори, отзиви в научния печат и други

По този въпрос липсва информация в документацията.

Лични впечатления за автора (ако рецензента го познава)

Познавам автора от много години – само в качеството му на изпълнителен директор на университета. Оценката ми за него е много добра.

Мнения, препоръки и бележки

Бих си позволил да дам препоръка, за по-нататъшно укрепване на добрия пример на Нов български университет по прилагането на посочената форма на организация и управление на висшето образование.

Целесъобразно е това укрепване да продължи на базата на цялостно прилагане на динамичната теория на системите, в замяна на стационарната теория „при равни други условия“. Това ще създаде възможности за идентифициране на мултипликативни ефекти при взаимодействията между елементите в мрежовата система на управление на университета.

По такъв начин съществено ще се повиши надеждността на стратегическите решения. За постигането на тази цел е необходимо методическите решения, както в обучението на студентите, така и в управленската структура, да се доведат до работещи алгоритми. Това ще наложи съответстващи съдържателни промени в обучението – поне на докторантите и преподготвока на преподавателите.

Заключение:

В дисертационния труд се разработва съществено значим за науката и особено за стопанската практика проблем – за преходът към актуалните при съвременните детерминанти за развитие на пазарната икономика, за внедряването на нови форми на организация и управление на висшето образование.

Дисертантът е реализирал задълбочени знания, умения и креативност при разработването на този проблем. Предприемаческо-мрежовата форма на организация и управление в НБУ е добър пример за значими резултати, съдържащи се в трета глава на дисертацията.

Доказани са посочените в рецензията научно-приложни приноси.

Намирам, че са изпълнени нормативните изисквания на ЗРАСРБ и Наредбата на НБУ, относно придобиването на исканата степен.

Предлагам на уважаемите членове, на научното жури по тази публична защита, да решат присвояването на образователната и научна степен „доктор” на **Георги Събинов Текев** по научно направление 3.7 Администрация и управление и научна специалност 05.02.20 Социално управление.

15.09.2015

Рецензент:

